

DB Nieuw-West wil ander bomenbeleid

- meer beleidsvrijheid voor de overheid
- minder rechtsbescherming voor de burger

Het bomenbeleid van stadsdeel Nieuw-West moet op de schop. Dat is althans de visie van het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel, waarin de PvdA en GroenLinks zijn vertegenwoordigd. Met het Bomenbeleidsplan 2012-2021 ('Op weg naar een duurzaam bomenbestand') en een Bomenverordening ('Verordening Monumentale en Beeldbepalende Bomen Nieuw West') wil het DB een andere koers inslaan.

Merendeel bomen straks onbeschermd

Tot dusverre is het zo dat als het stadsdeel bomen wil kappen er voor iedere grotere boom een kapvergunning moet worden aangevraagd. Omwonenden kunnen hiertegen bezwaar maken ('zienswijze' indienen). Het bestuur vindt dit maar 'rompslomp'; als het aan het DB ligt gaat dit systeem dan ook veranderen. In de voorlichtingskrant van het stadsdeel (oktober 2012) wordt de indruk gewekt dat bomen een betere bescherming krijgen. Maar in de praktijk kun je hier toch wel vraagtekens bij stellen. Het stadsdeel hanteert in feite een tweedeling: in de toekomst zouden alleen 'monumentale en gezichtsbepalende' bomen rechtsbescherming mogen krijgen. De bijlage van het Bomenbeleidsplan bevat een overzicht van criteria waaraan bomen zouden moeten voldoen om op die lijst terecht te komen (in Slotervaart gold dit beleid trouwens al: bewoners konden hier bijzondere bomen aandragen). De maatstaven van stadsdeel Nieuw-West zijn: Is de boom gezond en gaat hij nog minstens 10 jaar mee? Hoe oud is de boom? Wat is het kroonvolume? Is de boom in cultuurhistorisch, esthetisch en ecologisch opzicht van belang? Gaat het om een zeldzame soort? Deze lijst moet overigens nog wél worden opgesteld!

Wat zou er achter kunnen zitten? Een poging tot verklaring

In de eerste plaats oogt het alsof technocratisch overheidsbeleid dat sinds de jaren '80 gangbaar is, ook Nieuw-West niet ongemoeid heeft gelaten en dat inmiddels door partijen met een andere politieke kleur lijkt te zijn overgenomen. Achterliggende gedachte: de overheid moet bedrijfsmatig werken. Door minder regels te stellen ('rompslomp vermijden') hoopt de deelraad efficiënter te kunnen besturen. Aspecten als 'rechtvaardigheid' komen dan op het tweede plan te staan.

Daarnaast zouden financiële motieven een rol kunnen spelen. Het kan voor de deelraad goedkoper zijn om zich vooral te richten op jongere bomen omdat deze nu eenmaal minder onderhoud nodig hebben. Hiermee zou men dan uitvoering kunnen geven aan de opgelegde bezuinigingen van gemeente en Rijk. Dergelijke overwegingen kunnen overigens wél leiden tot scheve verhoudingen in het groenbeleid: in buurten met koopwoningen is er immers een financiële prikkel om bomen mooier ouder te laten worden in verband met de waardeverhoging van huizen terwijl er in buurten met sociale huurwoningen 'sprietjes' mogen komen die het stadsdeel minder kosten. Dit onderscheid in behandeling is aan huurders overigens moeilijk uit te leggen.

Ook de herstructureringsoperatie in Nieuw-West kan zich hier laten gelden. Het DB wil haar bomenbeleid immers aan de Stedelijke Vernieuwing koppelen. Als het Bomenbeleidsplan en de Bomenverordening zijn aangenomen, deze bomen *niet* op de officiële lijst van het stadsdeel staan opgenomen en mondige burgers door de nieuwe regeling buiten spel zijn gezet – omdat hun de rechtsmiddelen zijn ontnomen - kan het DB gewoon tot bomenkap besluiten (de enige uitzondering is als er door de overheid een projectbesluit is genomen:). Met deze aanpak ('krachtig bestuur') ligt de weg in principe open voor verdere sloop van sociale huurwoningen, dure nieuwbouw en verdichting van de Westelijke Tuinsteden; een politieke koers die gemeente en deelraad sinds de eeuwwisseling hebben gevolgd.

Maar hoe 'groen' is het Bomenbeleidsplan dan nog als andere overwegingen bij nader inzien toch steeds voorrang krijgen? En die kans is niet denkbeeldig...

Democratisch gat?

In 1981 werden de deelraden Noord en Osdorp ingesteld om “de burger dichter bij het bestuur te brengen”. Die binnengemeentelijke decentralisatie was bij uitstek gebaseerd op bewonersparticipatie. Legt het huidige DB de prioriteiten anders? Mocht dit inderdaad het geval zijn, dan betekent Machiavellistisch overheidsgedrag (“Het doel heiligt de middelen”) op zichzelf nog niet dat er een groter maatschappelijk draagvlak voor het eigen beleid ontstaat! 'Besturen van bovenaf' en het stelselmatig 'ontgroenen' van buurten kan zelfs leiden tot vervreemding van de politiek

t.o.v. de eigen achterban.

Opvallend is dat ook de deelraadsleden zélf buiten spel worden gezet. Het Bomenbeleid wordt deels 'bevroren'. In feite mag men alleen iets zeggen over de wijziging ('herijking') van de lijst na 5 jaar. Bewoners kunnen de deelraadspolitici dus niet op het gevoerde Bomenbeleid aanspreken tenzij een aantal deelraadsleden ervoor zorgt dat de politiek het onderwerp zélf aansnijdt! Daarom is het van belang dat deelraadsleden *nu* al nadere strakke randvoorwaarden aan het Bomenbeleid en de Bomenverordening stellen (bijvoorbeeld op het gebied van vroegtijdige openbaarmaking van informatie, beïnvloeding van overheidsbeleid, verbetering van de bewonersparticipatie en handhaving van de rechtsbescherming voor burgers).

Suggesties voor verbetering

In technisch opzicht ziet het Bomenbeleidsplan er goed uit. Maar toch kan het altijd nog wat beter. Zo zouden de deelraadspolitici hun aandacht bijvoorbeeld op de volgende aspecten kunnen richten:

Het DB van Nieuw-West neemt in feite het groenbeheer over dat voor het toenmalige stadsdeel Slotervaart gold en in 2009 was vastgelegd in de notitie 'De Bomentaal van Slotervaart'. Maar daar houdt het ook wel mee op. Opvallend is dat in het Bomenbeleidsplan het Algemeen Uitbreidingsplan (dat ten grondslag ligt aan Nieuw-West) niet expliciet wordt genoemd.

Ook wordt geen melding gemaakt van de gedegen studie 'De toekomst van de groenstructuur in Parkstad' van landschapsarchitecte en Rijksadviseur voor het landschap Yttje Feddes. In 2010 werd dit rapport nota bene door *alle* besturen in de stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Osdorp omarmd! Of had dit destijds toch iets meer met politiek opportunisme en verkiezingstijd te maken?

Evenmin wordt er in het Bomenbeleidsplan van het DB een relatie gelegd met aangrenzende groengebieden met een erbij passende kleinschalige infrastructuur (voetpaden en fietsroutes) zoals het Amsterdamse Bos, de Oeverlanden van het Nieuwe Meer, de Brettenzone). Het Bomenbeleidsplan loopt weliswaar keurig in de pas met gemeentelijke richtlijnen voor de inrichting van de openbare ruimte maar houdt geen rekening met provinciaal groenbeleid ('De Groene AS', 'Haarlemmerméér Groen', 'Nota Natuurbeleid'). Nieuw-West heeft een mooie centrale ligging maar de specifieke groenkwaliteiten van dit gebied in de regio worden nog onvoldoende onderkend en benut. De reden is onbekend.

Inspraak

Het Bomenbeleidsplan 2012-2021 en de Bomenverordening liggen bij de deelraad Nieuw-West ter inzage tot en met 14 november 2012. Gedurende die termijn is er schriftelijke inspraak mogelijk.

Beide documenten zijn eveneens van internet op te halen: <http://www.nieuwwest.amsterdam.nl/@562292/pagina/>

mr. drs. R.N.A. Bakker, 31-10-2012.